

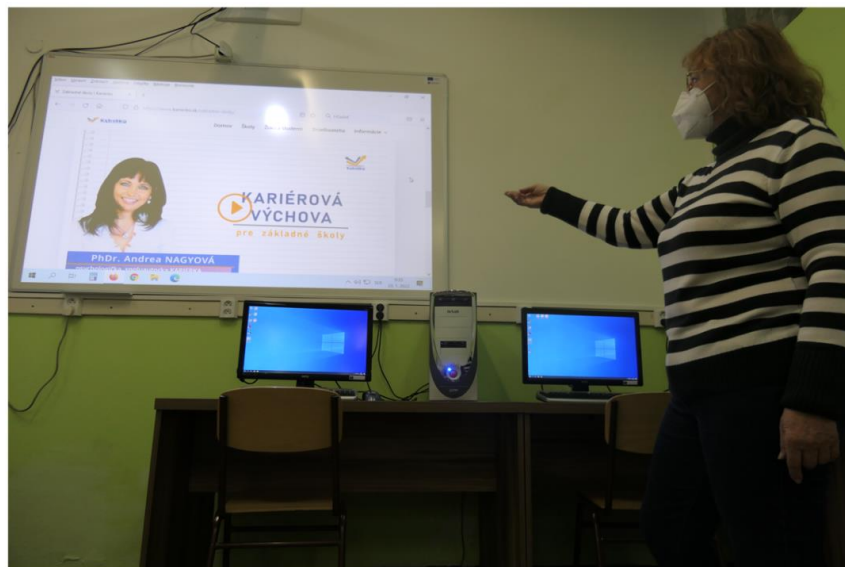
PREČO SA ZAOBERAŤ KARIÉROVOU VÝCHOVOU A PORADENSTVOM

Peter Kmeť, Career Guidance, s. r. o.

Otázkou správneho výberu kariérového smerovania a následného výberu strednej či vysokej školy sa zaoberá každý žiak a študent. Riešenie tejto otázky patrí medzi najdôležitejšie rozhodnutia v živote človeka. Pri priemernom veku dožitia občanov SR 77 rokov a povinnosti odpracovať 40 rokov pred odchodom na dôchodok, si ľahko vyrátame, že v práci strávime väčšinu svojho života. Ako sa však na takéto dôležité rozhodnutie pripraviť? Odkiaľ čerpať informácie?

Meniaci sa trh práce súvisiaci s automatizáciou a umelou inteligenciou prináša nové výzvy. Pripraviť žiakov a študentov na povolania budúcnosti takouto výzvou určite je. Úlohou škôl je nielen vzdelávanie, ale aj príprava na budúce povolanie. V súčasnosti sa náš vzdelávací systém zameriava na spoznávanie sveta okolo nás, ale len vo veľmi malej miere na sebaopoznávanie. Základom pre voľbu povolania a zodpovedajúceho štúdia by v prvom rade malo byť poznávanie seba samého. Odhaľovanie toho, akí v skutočnosti sme, aká je naša osobnosť, temperament, motivácia. Uvedomovanie si našich silných stránok, zručností, schopností, vedomostí. A v neposlednom rade poznanie našich hodnôt a záujmov. Školské obdobie je prípravou pre dve významné roly, a to profesijnú rolu, ktorá bude určovať sociálny status jednotlivca a jeho miesto v spoločnosti, a symetrickú vrstovnickú rolu, ktorá bude zase v budúcnosti určovať charakter sociálneho prijatia jednotlivca spoločnosťou.

V súčasnosti pojem gramotnosť už neoznačuje len schopnosť čítať, písať a počítať, ale aj schopnosť nadväzovať vzťahy a spolupracovať, mať pozitívne ľudské interakcie v (budúcom) zamestnaní a svojom osobnom živote. Dnešná škola musí pripravovať žiakov na svet, ktorý je pre nás neprebádaný, keďže je známe, že veľmi rýchlo dochádza k výrazným zmenám vo viacerých oblastiach života súčasnej spoločnosti a nevieme presne, čo budú iné životné okolnosti vyžadovať. Napriek tomu, že sa nám nemôže podariť pripraviť naše deti, našich žiakov na budúcnosť do posledného detailu, dobré vzťahy, pozitívne postoje, schopnosť nadväzovať vzťahy s inými ľuďmi bude vždy prospešné.

Pomocnú ruku v oblasti kariérovej výchovy a poradenstva podáva školám portál KARIERKO (<https://www.karierko.sk/>). Je to prvý online portál, ktorý sa venuje vedeniu a profilácii žiakov základných a stredných škôl za účelom ich úspešného uplatnenia sa na trhu práce. Školám, pedagógom, poradcom, žiakom a študentom portál prináša kompletnú metodiku pre dve vyučovacie hodiny mesačne pre žiakov základných škôl od 3. ročníka až po 9. ročníka a pre študentov stredných škôl sú to taktiež dve vyučovacie hodiny mesačne vo všetkých ročníkoch. Metodika obsahuje návody a popisy aktivít, interaktívnych cvičení, hier, techník, podľa ktorých pedagóg alebo poradca dokáže pracovať a zapájať žiakov a študentov do jednotlivých aktivít.

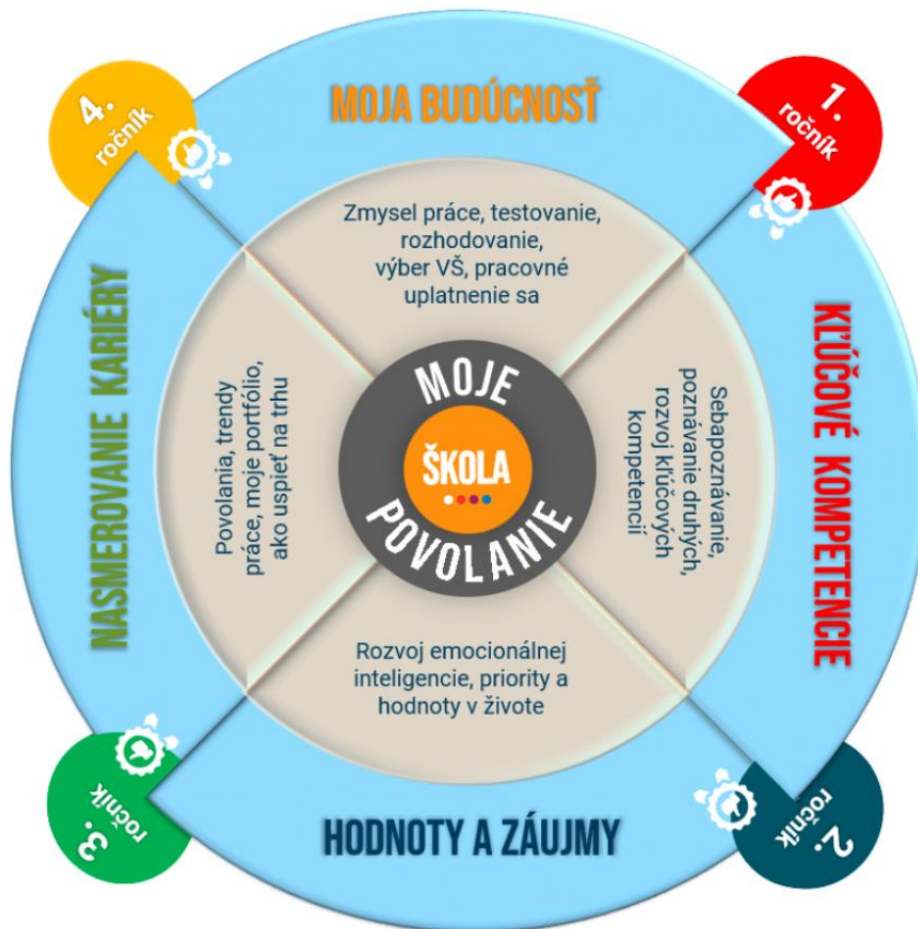

Jednotlivé aktivity sú tematicky zoradené do jednotlivých ročníkov:

Štruktúra portálu je rozdelená na základné školy a stredné školy, ktoré sa následne delia na gymnázia a stredné odborné školy s 3-ročnými učebnými a 4-ročnými študijnými odbormi. Každá cieľová skupina má svoju obsahovú náplň, ktorá je rozčlenená do jednotlivých ročníkov a tieto ročníky kariérovej výchovy sú následne štruktúrované do vyučovacích mesiacov (september – jún) a každý mesiac obsahuje metodiku, ktorá pokrýva dve vyučovacie hodiny. Každá vyučovacia hodina obsahuje metodiku, aktivity, hry a pod. vrátane príloh a pomôcok v elektronickej forme (napr. karty hodnôt, erby miest zobrazujúce povolania). Portál obsahuje pre žiakov a študentov online dotazníky a testy (12 pre základné školy a 15 pre stredné školy), ktoré si počas kariérovej výchovy vyplňajú. Všetky testy a dotazníky majú okamžité online vyhodnotenie a výsledky sa zaznamenávajú do profilu každého žiaka, ako aj do záverečného syntetického materiálu. Uvedené aktivity, dotazníky a testy vedú žiakov a študentov k správne mu výberu svojho budúceho povolania a k nemu príslušnej strednej či vysokej školy, ako i k rozvoju kompetencií pre 21. storočie (ako napríklad kritické myslenie, čítanie a počúvanie s porozumením, rozvoj emocionálnej inteligencie, riešenie konfliktov, komunikačné zručnosti...). Táto metodika je postavená na zážitkových aktivitách, čím si žiaci uvedomia, že v práci môžu nachádzať radosť a uspokojenie. Pri zážitkovom učení získajú žiaci osobnú skúsenosť, ktorá je neprenosná. Preto chceme v každom žiakovi vybudovať sebadôveru, poukázať na jeho jedinečnosť a talent, ktorý bude vedieť efektívne využiť pri plánovaní ďalšieho štúdia a voľbe

povolania. Vychádzame z presvedčenia, že každý človek má na niečo nadanie, má svoje jedinečné poslanie a to chceme rozvíjať.

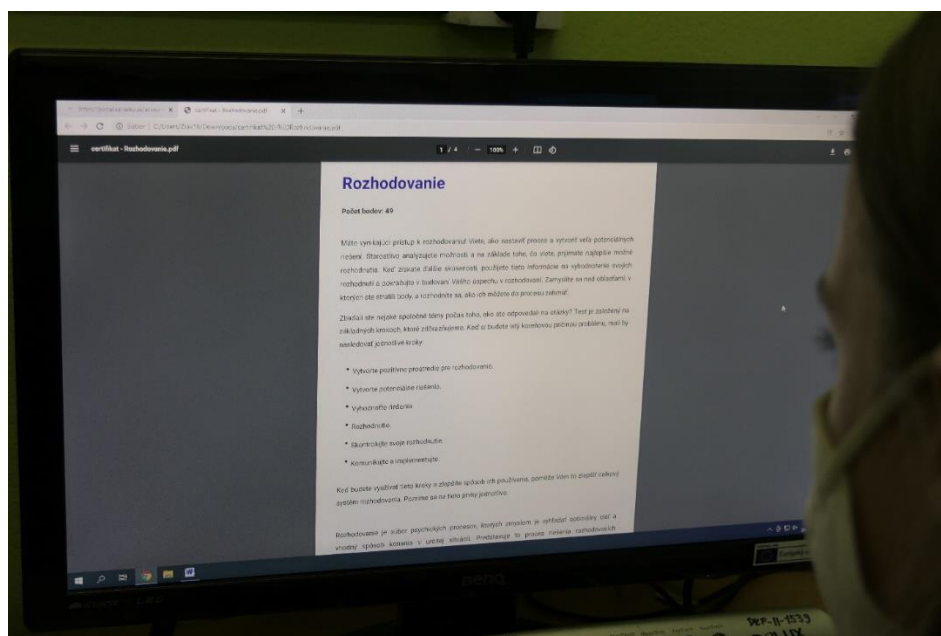

Portál je spoplatnený formou ročných licencií pre školu. Licencia obsahuje školou požadovaný počet prístupov pre pedagógov a poradcov a pre všetkých žiakov 8. a 9. ročníka základných škôl a pre všetkých študentov stredných škôl. Ceny ročnej licencie sú uvedené na stránke <https://www.karierko.sk/cennik/>, cena pre najmenšie školy je 200 € ročne a maximálna cena pre veľké školy nad 800 žiakov je 750 €. Z dôvodu zvyšujúcej sa inflácie, rastu cien energií a ďalších negatívnych dopadov na ekonomickú situáciu škôl sme sa rozhodli upraviť ceny a poskytnúť zľavu vo výške 33%. Ceny po zľave sa pohybujú od 133 € po 500 €. Viac informácií, nájdete na stránke www.karierko.sk.

Cieľom kariérovej výchovy je venovať sa profilácii žiakov základných a stredných škôl a vyvolať potrebu žiakov zamerať sa na dobrý výber povolania a zamestnania. V praxi sa často stretávame s tým, že žiaci sa v 8. ročníku nevedia správne rozhodnúť pre ďalšie štúdium, nie sú vyhranení. Do tejto skupiny môžu zapadať žiaci, ktorí si buď neveria, alebo naopak preceňujú svoje schopnosti. V rámci nášho projektu predpokladáme elimináciu tohto javu, nakoľko sa žiaci budú môcť vďaka aktivitám a neustálej spätnej väzbe lepšie orientovať vo svojich silných stránkach. Naučia sa tiež prevziať zodpovednosť za seba, za svoje rozhodnutia. Počas kariérovej výchovy sa venuje pozornosť aj analýze pracovného trhu, zisťujeme informácie

o učebných a študijných odboroch, čo tiež žiakom značne pomôže v ich orientácii smerom k ďalšiemu štúdiu. Všetky aktivity sa ponúkajú v dostatočnom predstihu, aby si vedeli informácie utriediť, zvnútorniť a zhodnotiť svoje ďalšie kroky. V rámci projektu sa zameriavame aj na sociálno-psychologické aspekty a rozvíjame zdravé sebavedomie žiakov, morálne hodnoty a podporujeme kooperáciu.

Metodika kariérovej výchovy KARIERKO je zameraná na samostatnú aktivitu žiakov, pedagóg či poradca vystupuje skôr v role „manažéra vzdelávania“ s diferencovaným prístupom k žiakom a študentom, pričom využíva prvky tímovej spolupráce, riešiteľských úloh a zadaní, gamifikáciu, bádateľské metódy a inovatívne vyučovanie (ako napríklad obrátené, projektové, problémové, kooperatívne a kolaboratívne vyučovanie). Metodika používa aj kinestetické metódy – zapojenie čím viac zmyslov a pohybov, zapája prvky hry a súťaživosti, techniky vedúce k sebapoznávaniu, uvedomovaniu si silných stránok. Používa nástroje pre rozvoj osobnosti, schopnosti vedieť sa rozhodovať a vybrať si povolanie, ktoré bude naplňujúce.

Portál KARIERKO je prístupný pre základné školy od decembra 2021 a v súčasnosti je používaný na zhruba 30 základných školách. Napriek negatívnym vplyvom, ktoré v značnej miere ovplyvňuje plynulosť a systémovosť vyučovania Vám prinášame zopár názorov od používateľov tohto portálu:

„Naša škola je súčasťou siete škôl, ktoré si čoraz viac uvedomujú potrebu kariérovej výchovy a jej zavádzania do praxe. Preto sme tento školský rok začali využívať prvý online portál portal.karierko.sk, ktorý ponúka aktivity zamerané na rozvoj kariérovej výchovy a na jej uplatnenie v praxi. Žiaci sa vďaka tomuto portálu majú možnosť profilovať už od 3. ročníka základnej školy, čo povedie k úspešnému uplatneniu na trhu práce. Táto platforma nám umožňuje využívať inovatívne metódy, interaktívno-zážitkové techniky, rôzne hry, testy a dotazníky. Ponúkané aktivity sú zamerané na rozvoj komplexnej osobnosti žiaka, zmyslov,

stimulujú pamäť, podnecujú hravosť, zdravú súťaživosť a sebapoznávanie, rozvíjajú u žiakov schopnosť rozhodovať sa a vybrať povolanie, ktoré ich bude naplňovať. Zameriavajú sa na aktivitu žiaka, učiteľ plní úlohu facilitátora. Veríme, že postupnou implementáciou aktivít do výchovno-vzdelávacieho procesu sa viac otvoríme smerom k svetu práce a prispejeme u žiakov k rozvoju zručností potrebných pre budúce povolanie." – Mgr. Lucia Mináriková, výchovná poradkyňa Súkromnej základnej školy DSA, Sídl. Rozkvet 2047, Považská Bystrica

„Projekt Karierko realizujeme na našej škole so žiakmi 8. A, 9. A od februára 2022 v rámci hodín technickej výchovy. Po zadaní prihlasovacích údajov a hesiel pracujú žiaci aj doma. Vypracovaním testov získavajú prehľad o svojich osobnostných predpokladoch a povolaniach, na ktoré majú najväčšie predpoklady. V ďalšom období sa budeme projektu venovať ako kariérový poradca aj v rámci konzultačných hodín každý štvrtok od 14. do 15. hodiny." – Mária Šoltésová, Základná škola, Važecká 11, Prešov

„Portál ponúka jednoduchý prístup pre pedagógov a poradcov k výchovným aktivitám, materiálom, pomôckam a taktiež aj žiakom k dotazníkom, testom a interaktívnym cvičeniam." – Mgr. Lenka Dymová, riaditeľka školy, Súkromná základná škola s materskou školou, Námestie Kubínyho 42/6, Lučenec